

הצעה לתכנית לימודים שנתית – ספר במדבר

ספר במדבר עוסק בדרכו של עם ישראל מהר חורב, מקום קבלת התורה והשראת השכינה, אל ארץ ישראל. בחלקו הראשון - התגבשות מחנה ישראל לשבטיו סביב משכן ה', וההכנות לקראת המסע והגשמת ייעודי האומה בארץ ישראל. המשכו של חלק זה - המסע במדבר "הגדול והנורא, נחש ציה ועקרב וצמאון אשר אין מים". זהו מבחן אמונה גדול עליו אמר הכתוב "זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולתיך לכתך אחרי במדבר" (ירמיה, ב). סיומו של חלק זה בתלונות המדבר, אשר שיאן הוא חטא המרגלים וגזרת מות בני דור המדבר.

חלקו השני של ספר במדבר, החל מפרק כ, מתרחש בשנה הארבעים ליציאת מצרים ומתאר את מסעותיו והכנותיו של דור חדש, דור הבנים, לקראת הכניסה לארץ ישראל.

התכנית השנתית נועדה לתת מענה למורה לאחר שלב ההכנה של תוכן הפרקים הנלמדים, כאשר הוא נדרש לבחור את התכנים אותם יציע בפני התלמידים. מספר השעות השנתיות – מוגבל, והתכנים - רבים. התכנית השנתית מציעה חלוקה של שעות הנוגעת בכל הנושאים בספר, כאשר רמת הפירוט משתנה בהתאם לנושא ובהתאמה לגיל. בתי ספר אשר מקדישים כמות רבה יותר של שעות לכל נושא יכולים להרחיב במקומות בהם קיצרנו. כמו כן, בתכנית יש פירוט של רשימת דיבורי המתחיל ברש"י.

פרקים א-יח, שנה 2		פרק מעבר	פרקים כ-לו, שנה 40	
סידור המחנות וההכנות למסע לא"י (28)	המסעות והתלונות (22)		המסע בעה"י המזרחי (18)	לקראת הכיבוש והנחלה (25)

* *

בתכנית – יחידות פסוקים הנלמדים כסדר (הפס' מודגשים) - התלמידים לומדים את התכנים מתוך קריאה ועיון פסוק אחר פסוק. ביחידות אלו מובאים פרטי תוכן מרכזיים, המהווים את בסיס היחידה. מובן שכל מורה מוזמן להוסיף עליהם על פי שיקול דעתו בהוראת פסוקי היחידה, להעמיק ולהרחיב בידיעות, במסרים, ובמיומנות – במסגרת הזמן העומד לרשותו. יחידות פסוקים הנלמדים בבקאות - (הפס' אינם מודגשים) - המורה מציג את נושא הפסוקים באופן כללי, תוך הפניה לפרטים/פסוקים מסוימים בלבד.

לדוגמה:

נושא	פרק	תכנים מרכזיים והדגשים	דיבורי המתחיל ברש"י
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">לימוד פסוק בפסוק</div>	א	א-ב: סידור המחנה - משפחה, בית-אב, שבט ודגל.	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">הצגה כללית של נושא, והפניה לפרטים מסוימים</div>
		ארבעת הדגלים מסודרים סביב המשכן: יהודה, ראובן אפרים ודן; סדר הנסיעה: יהודה - "ראשונה", ראובן - "שנים" אפרים - "שליש", דן - "לאחרונה". (פס' ג-לא) לב-לד: סיום פרקים א-ב: "...כן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחותיו על בית אבתיו"	
סדר החניה (2-3)			א וידבר ... במדבר סיני ... באחד לחדש מדוע נערך המפקד (חיבתן של ישראל); ומכאן שאלת ריבוי המפקדים;

בעמודה הימנית - תכנים עיקריים ביחידת ההוראה על פי הפסוקים. המורה ילמד וירחיב בתכנים, ידע, ערכים ומיומנות- על פי שיקול דעתו והיכרותו את רמת הכיתה.
בעמודה השמאלית - "נקודות והצעות למורה", לפיתוח במהלך ההוראה. אלו הצעות, מהן יוכל המורה לבחור לפי שיקול דעתו. אנו מזמינים מורים להעשיר עמודה זו בהצעותיהם.

ספר במדבר מחצית ב פרקים כ - לו

נושא	פרק	תכנים מרכזיים והדגשים	ד"ה רש"י	נקודות והצעות למורה; פסוקים לשינון
		פרשת בלק		
המסעות בעה"י המזרחי (שנה 40) (7-8)	כ	<p>פרק זה פותח את מסעות בני ישראל בעבר הירדן בשנה ה-40, והוא נקודת מעבר בין דורות. התאריך - א בניסן בשנה הארבעים. נמחיש את הקפיצה בתאריך (דילוג של 38 שנה) באמצעות ציר הזמן. מכאן ואילך יתואר המסע של בני הדור החדש בעבר הירדן המזרחי עד ערבות מואב. בערבות מואב נערכות ההכנות לכניסה לארץ ישראל.</p> <p>א: המסע לקדש הוא תחילת מסעות העם בשנה הארבעים ליציאת מצרים; מות מרים ומעלתה (רש"י);</p> <p>ב-ג: מעשה מי מריבה – חסרון המים ותלונות העם; ציווי ה' למשה להוציא מים מן הסלע; דברי משה ואהרן לעם; משה מכה בסלע פעמיים ויוצאים "מים רבים"; הקב"ה גוזר על משה ואהרן שלא ייכנסו לארץ</p> <p>יד-כא: משה שולח שליחים מקדש הנמצאת בקצה ארץ אדום ועימם בקשה למלך אדום, לעבור בגבולו: "דָרְךָ</p>	<p>ב "ולא היה מים לעדה" - זכותה של מרים</p>	<p>המסעות מתוארים בפרקים כ-כא, החל מהמסע למדבר צין (פרק כ פס' א) וכלה ב"ערבות מואב מעבר לירדן ירחו" (פרק כב, פס' א). פרשת חוקת היא הפרשה האחרונה בתורה, שיש בה תנועה גיאוגרפית. בפרקים אלו יש ללוות את הלמידה במפה, ולבקש מהתלמידים לאתר שמות מקום. "קדש" נמצאת בקצה הדרומי של ארץ אדום (ע"פ פס' יד, טז).</p> <p>בארה של מרים הבסיס ללימודו של רש"י - סמיכות פסוקים א-ב; ותוכן לימודו - זכותם של הצדיקים עומדת לבני דורם; עם פרידת העם ממרים אפשר לתת לתלמידים להיזכר היכן מופיעה מרים בתורה, ולאסוף תשובות לשאלה מה למדנו מדמותה.</p> <p>חטאו של משה רבינו – איננו מפורש בכתוב. רש"י (פס' יב) ביאר שמשה היכה בסלע, ולא דיבר אליו, שאילו היה מדבר אליו היה בכך קידוש ה' גדול לעיני העם, שהיו לומדים מהסלע קל וחומר: "מה סלע זה שאינו מדבר ואינו שומע ואינו צריך לפרנסה מקיים דבורו של מקום קל וחומר אנו"! והרמב"ם (שמונה פרקים, פרק ד) פירש שמשה רבינו כעס על העם באומרו "שמעו-נא המרים" ומכיון שהכעס מידה לא טובה "דקדק עמו הקב"ה שכן תנועותיו כולן ודברותיו - הכל למדים מהם!"</p> <p>כך או כך, גם בפרשה המתארת את חטאו של משה ניתן ללמוד על מעלתו:</p> <ol style="list-style-type: none"> התורה לא פירשה לגמרי את חטאו של משה, ויש בכך משום כבודו. "הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה" (בבלי, בבא קמא נ). "גדול מי שחטאיו ספורים" (ריה"ל ספר הכוזרי, מאמר א פסקה צג)

<p>הקפת ארץ אדום בנאום משה בספר דברים מופיע הציווי המסביר את הנלמד בפרקנו: "אתם עֲבְרִים בְּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי-עֵשָׂו...אל תתגורו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מִדְרֵךְ כַּף-רְגֵל כִּי יֵרְשָׁה לַעֲשׂו נְתַתִּי אֶת-הַר שְׁעִיר" (פרק ב' פס' ה). ארץ אדום שייכת בדין ליושבים בה, בני עשו אחי יעקב. משה מקפיד על צו ה', ומכבד את זכותם של בני אדום על ארצם, על אף שהמעקף כרוך במאמץ עצום. לעומתו, נוהג מלך אדום ב"מידת סדום" ובכפיות טובה.</p> <p>מות אהרן לשאול את התלמידים מה בפרשה מלמד על מעלתו של אהרן? מותו בדרך מיוחדת "מודיעין לצדיקים זמן מיתתן"; מותו נסתר מעיני העם, על ראש ההר; גם תגובת העם מלמדת על מעלתו: <u>כל</u> העם מתאבל <u>זמן רב</u>. כדאי לחזור ולהרחיב על דמותו של אהרן, באמצעות חזרה מתוך מקורות שנלמדו, על מעשיו ומעלתו, וכן באמצעות דברי חז"ל:</p> <p>"ורבים השיב מעון' - מלמד שהיה אהרן מהלך, אם פגע בו אדם רע או רשע, נתן לו שאלת שלום. למחר ביקש אותו האיש לילך ולעבור עבירה, וכן אמר: אוי לי איך אשא עיני ואראה את אהרן, בושתי ממנו שנתן לי שלום! ... שני בני אדם שעשו מריבה זה עם זה, הולך אהרן וישב לו אצל אחד מהם, ואומר לו: ראה בני, חברך מהו עושה, מטרף לבו... ואמר אוי לי איך אשא עיני בחברי, בושתי הימנו והיה יושב אצלו, עד שהיה מוציא כל קנאה שיש בלבו. שוב הולך אצלו חברו ועושה לו כך. וכשפגעו זה בזה נשקו וחבקו זה לזה..." (אבות דרבי נתן פרק יב)</p> <p>שלשה פרנסים טובים עמדו לישראל ושלש מתנות טובות ניתנו על ידם.. מתה מרים נסתלק הבאר, מת אהרן נסתלקו ענני הכבוד. (מת משה נסתלק המן)".</p> <p>ניתן לבקש מהתלמידים לכתוב הספד או לעשות יצירה המבטאת את דמותו של אהרן.</p>	<p>כט "כל בית ישראל" - מעלתו של אהרן כרודף שלום וביטויה במספד כל העם – האנשים והנשים.</p>	<p>הַמֶּלֶךְ נִלְךָ, לֹא נָטָה יְמִין וְשָׁמְאוֹל, עַד אֲשֶׁר-נָעֲבַר, גְּבֻלָּהּ"; מלך אדום מסרב ומאיים במלחמה; בני ישראל מבקשים בקשה נוספת – "בְּמִסְלָה נָעֲלָה", בדרך צדדית - "שלא יקרבו לערים כלל אבל ילכו במסלה העולה לארץ כנען (רמב"ן); מלך אדום מסרב בשנית ובני ישראל נוטים לדרך הארוכה העוקפת את ארץ אדום ממזרח.</p> <p>ככ-כט: מות אהרן – בהגיע המסע אל "הַר הַהָר עַל גְּבוּל אֶרֶץ אֲדוֹם" מצווה הקב"ה את משה להכין את אהרן לפטירתו; בשעת פטירתו מעביר משה את הכהונה הגדולה לאלעזר בן אהרן; משה אהרן ואלעזר עולים אל ההר, ומשה מעביר בגדי הכהונה מאהרן לאלעזר; משה ואלעזר יורדים מן ההר והעם מתאבלים מרה על מות אהרן – "וַיִּכְכּוּ אֶת-אַהֲרֹן שְׁלִשִׁים יוֹם, כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל".</p>	
<p>המסע ממזרח למואב להראות במפה את נחל זרד ונחל ארנון - שני נחלים הנשפכים ממזרח לים המלח, ותוחמים את ארץ מואב מדרום ומצפון.</p> <p>חידת בקיאות (והתמצאות): מי עוד נדר נדרים בבקשה להצלה. תלמידים יפתחו ויקראו (יעקב, יפתח ועוד)</p> <p>הבאר והשירה הם סמל להנהגת ה' את ישראל במדבר, וסיפוק צרכיהם בדרך נס. על פי רש"י זו היא באר מרים ש"מתחילת ארבעים שנה היתה עמהם", וכעת הסתלקה. על פי ראב"ע היא באר אחרת "זאת הבאר גם היא היתה פלא, ואיננה הבאר הנקרא באר מרים". שירה מאופיינת סגנונית במקצב מיוחד, אך עיקר ייחודה היא האופן שבה</p>	<p>וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה מִכָּאן לְמִי שֶׁמִּבְקָשִׁים מִמֶּנּוּ מַחִילָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֲכָזְרִי מִלְּמַחֲוֹל! אַע"פ שֶׁהֵעֵם הִטִּיחַ דְּבָרִים קָשִׁים כִּנְגַד מֹשֶׁה, מִשְׁעָה שֶׁהִכִּירוּ בַחֲטָאם "חֲטָאנוּ כִּי דִבְרַנו בְּה' וּבַךְ" נִעֲנָה לָהֶם מֹשֶׁה</p>	<p>א-ג: מלחמת ערד - המלחמה הראשונה במסע בעבר הירדן המזרחי נערכת ב"דרך האתרים", מקום בו מתקיף מלך ערד את מחנה ישראל ושובה מהם "שבי"; תפילת ישראל לקב"ה בצר להם ונדרם להקדיש את שלל המלחמה לה': "אם נתן נתת את העם הזה, בְּיָדִי וְהִתְרַמְתִּי אֶת-עַרְיָהֶם (רש"י – אקדיש שללם לגבוה); הניצחון וההודאה – העם מנציח את המעשה בשם המקום – "חרמה".</p>	

	<p>ד-ט: נחש הנחושת - תלונת העם בסיבוב ארץ אדום, על טורח הדרך ; עונש העם בנשיכת ה"נחשים השֶׁרְפִים"; מעשה נחש הנחושת על פי ציווי ה' "על נס" (שהוא "גבוה לאות ולראיה", רש"י) ; ההסתכלות כלפי מעלה מרפאה את מי שהוכש, לפי ש"בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את ליבם לאביהן שבשמים היו מתרפאים ואם לאו, היו נימוקים" (משנה, ראש השנה ג, ח)</p> <p>י-כ: המשך המסע בעבר הירדן, ממזרח לארץ מואב, עד גבולה הצפוני בנחל ארנון. משם נסע העם "בְּאֶרֶה", מקום באר ניסית שם נאמרה "שירת הבאר".</p> <p>כא-כו: מלחמת סיחון וכיבוש הגלעד: משה מבקש מסיחון לעבור בארצו; סיחון מסרב ויוצא למלחמה, שבמהלכה כובש עם ישראל את כל ארץ הגלעד מידי.</p> <p>כז-ל: שירת המושלים (מושלי המשלים) המתארת את עוצמתו של סיחון מלך חשבון אשר גבר בעבר על מלך מואב והרחיב את גבולו על חשבון שטח מואב.</p> <p>לא-לב: כיבוש יעזר ובנותיה</p> <p>לג – לה: מלחמת עוג וכיבוש הבשן: גם עוג מלך הבשן יוצא למלחמה על עם ישראל, אשר באו בגבול ארצו; הקב"ה מחזק את משה אל מול צבאו הגדול והחזק של עוג; עם ישראל מכה את עוג מכה אדירה ורבת רושם "עד בלתי השאיר לו שריד".</p>	<p>והתפלל עליהם.</p> <p>פ "כל הנשוק" (מהמילים: ואמרו רבותינו...) "אין בנחש כוחות ריפוי, אלא הוא סימן להסתכלות כלפי מעלה. אין הנחש על הארץ מכיש וממית, ולא הנחש הדומם "על נס" מחיה, אלא: הכל מאת ה' והאדם מבקש על ידי כוונת ליבו לשמים.</p>	<p>נאמרת: על ידי כל הציבור בקול שיר. השירה פורצת ברגעים של התרגשות והודאה על ישועה גדולה מתוך מצוקה ומשבר.</p> <p>מומלץ ללמוד את שני פסוקי השירה על פה: "אֵז יִשִׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת עָלֵי בְּאֵר עֵינֵי-לֵה: בְּאֵר חֲפֹרָה שְׂרִים כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעָם בְּמַחֲקֵק בְּמִשְׁעָנֶתָם וּמִמְדָּבַר מִתְּנֵה" סיחון ועוג הם שני מלכי האמורי, עם גדול וחזק, שהיה בטוח מאד בכוחו ובעצמתו. מהמהירות בה יצא למלחמה נוכל ללמוד על בטחונו בניצחונו. שירת המושלים מלמדת על עצמתו של סיחון ומדרשים רבים מתארים את עצמו של עוג. הניצחון של עם ישראל עליהם מלמד על הסיעתא דשמיא ועל ההשגחה הפלאית המלווה את עם ישראל במלחמותיו. דבר זה בא לידי ביטוי גם בתגובות של הסביבה הנכרית לאירוע זה, כפי שניתן לראות בפחד שנפל על בלק: "וַיֵּרָא בְּלַק בֶּן-צְפֹרִי אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶמְרֵי יְיָ. וַיִּגַּר מִוָּאֵב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד...". לא רק בלק הזדעזע מתוצאות מלחמה זו אלא כל יושבי האיזור כפי שמצינו בדברי רחב בספר יהושע (פרק ב): "וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם לְשִׁנֵי מְלֹכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, לְסִיחֹן וְלְעֹג אֲשֶׁר הִתְרַמְתֶּם, אֹתָם. יֵא וְנִשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבָם...". מלחמה זו היא שלב מפתח בהכרת עמי הארץ כי הקב"ה "נלחם להם לישראל!"</p> <p>מקומות: הגלעד והבשן הם שני חבלי ארץ שנפלו בידי בני ישראל במלחמת סיחון ועוג. הגלעד הוא בעבר הירדן המזרחי, ממזרח לירדן ולים המלח, וה"בשן" הוא איזור הגולן של ימינו. לתת לתלמידים לאתר את המקומות במפה.</p> <p>מקום חניית המחנה לאחר מלחמת סיחון הוא מול יריחו "בערבות מואב מעבר לירדן ירחו". מנקודה זו ועד מעבר הירדן בספר יהושע אין תנועה גיאוגרפית. אין צורך להאריך ולתאר את ההיבטים הגיאוגרפיים, אלא פשוט להראות זאת במפה.</p>
--	--	---	---

<p style="text-align: center;">בלק ובלעם (6)</p>	<p>כב</p>	<p>א-כ: בלק מלך מואב רואה כיצד גברו עם ישראל על שני מלכי האמורי האדירים, וחושש כי גורלו יהא דומה; הוא מבקש להילחם בעם ישראל בדרך מיוחדת של קללה ולשם כך שולח להביא את בלעם בו בעור מארם נהרים; הקב"ה אוסר על בלעם ללכת: "לא תִּלְךָ עִמָּהֶם!" "לא תֵּאָר אֶת הָעָם, כִּי בְרוּךְ הוּא!"; בלק שולח שליחים בשנית. בפעם הזו הקב"ה מתיר לבלעם ללכת עימם, ובתנאי: "וְאִךָ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אַתּוֹ תַעֲשֶׂה!"</p> <p>כא-לח: מעשה האתון בלעם הולך עם שליחי בלק; מלאך ה' מתייצב "בדרך לשטן לו" (למכשול); האתון רואה את מלאך ה'. בתחילה נוטה האתון מן הדרך, אחר כך נלחצת אל גדר המשעול ולבסוף רובצת תחתיה; בלעם מכה את האתון ואז מתרחש נס ופלא "וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן"; האתון מוכיחה את בלעם, והקב"ה מגלה לעיניו את המלאך; בלעם מתוודה ומציע לשוב על עקבותיו אך המלאך מורה לו להמשיך: "לֶךְ עִם הָאֲנָשִׁים וְאָפֶס אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אַתּוֹ תַדְבֵּר".</p>	<p>יז אל זקני מדין הקשר בין מנהיגי מואב ומדין: אע"פ שהיו אויבים זה לזה, עשו שלום ביניהם כנגד ישראל; עצת מדין – ללחום בעם ישראל "בפיו".</p> <p>יב "לא תִּלְךָ עִמָּהֶם" לא מדבשך ולא מעקצך!"</p> <p>יח "מלא ביתו" מידותיו של בלעם: נפש רחבה, וגאוה בכוחו</p> <p>כא "ויחבש את אתנו"; ההשוואה בין אברהם לבלעם, "השנאה – מקלקלת את השורה!"</p>	<p>"ויחר אף ה'" פסוק זה מעורר שאלה מרכזית בפרשה: אם הקב"ה מתיר לבלעם ללכת עם שליחי בלק, מדוע כעס עליו כשהלך בפועל?</p> <p>תשובה אחת היא שהקב"ה התיר לבלעם דבר אחד, ואילו בלעם שהלך נתכוון לדבר אחר, כדברי רש"י שאמר בלעם בליבו "שמא אפתנו ויתרצה (לקלל)", או כדברי רמב"ן: שהקב"ה התיר "אם לקרוא לך בלבד" ותו לא, דהיינו – רק לילך עימם, תוך הבהרה ברורה שלא יוכל לקלל את עם ה', ואילו הוא הלך עימם "כרוצה להשלים חפצם על כן חרה אף ה'...ועוד שהיה בזה חילול ה' כי בלכתו עמהם סתם והוא ברשות השם חשבו שנתן לו רשות לקלל להם את העם.. תשובות אלו מדגישות את רשעתו של בלעם ואת התחכמותו כנגד רצון ה'.</p> <p>תשובה אחרת מדגישה את ענין הבחירה החופשית, ולפיה הקב"ה אמנם אפשר לבלעם ללכת אחרי שבלעם הפציר בו, אך אין בכך כל הצדקה להליכתו "ומכאן אתה למד שבדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו" (מדרש במדבר רבה, כ יב). המורה יבחר מה להציע בפני התלמידים על פי שיקול דעתו.</p> <p>בלעם הרשע בהמשך לדברי רש"י על ההשוואה בין בלעם לאברהם ה"יוצאים מהשורה": אברהם - מאהבת ה', ובלעם – משנאת ישראל. ניתן להמשיך ולבקש מהתלמידים להעלות דוגמאות (חיוביות ושליליות) מתי אנחנו "יוצאים מגדרנו", "משתגעים" עבור משהו או מישהו שאנו מאד רוצים או אוהבים, או ההפך. ולשייך לכל תיאור כזה "אברהם" או "בלעם".</p> <p>בהמשך לכך ניתן ללמוד את המשנה בפרקי אבות (פרק ה, משנה יט): "כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו - מתלמידיו של אברהם אבינו: ושלשה דברים אחרים - מתלמידיו של בלעם הרשע: עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה וכו'". ראשית – נאטר בפסוקים היכן רואים את התכונות של בלעם (בלעם רוצה לקלל, להסתכל על החיסרון והפחיתות בעם לישראל ולהרע להם; הוא רודף כבוד "כי כבד אכבדך מאד", וממון - "אם יתן לי בלק מלוא ביתו כסף וזהב"), לאחר מכן המורה יעלה מצבים בכיתה והתלמידים יאמרו מה תהיה דרכו של בלעם ומה תהיה דרכו של אברהם, שהיא דרכנו. רש"י - לעג לבלעם שבשעה ש"הולך להרוג אומה שלמה בפיו" צריך לחרב כדי להתגבר על אתונו</p>
		<p>4</p>		

<p>משלי בלעם כתובים בסגנון מיוחד ומליצי. השפה קשה לתלמידים. אולם אפשר דווקא להשתמש בלשון זו ולהציגם בפני התלמידים כחידות. אפשר להביא בפני התלמידים מספר שבחים מכל נאום, כשהם כתובים על קלף. עבור התלמידים יהיה זה מעין "פענוח" של לשון חידה וכך נגלה את השבחים הגדולים ששיבח בלעם את עם ישראל, על כרחו. בכל פעם שנפענח שבח כזה נעשה זאת באמצעות שאלות הכוונה. לדוגמה: "מה טבו אהלים יעקב". שאלות המורה: מי מכיר את המשפט הזה? מאיפה? (חכמים תיקנו לפתוח את התפילה במשפט זה) מה פירוש "אהליך יעקב"? (האהלים שבני ישראל גרים בהם)</p> <p>מה ראה בלעם? מה רואים בבית יהודי? מה מאפיין אותו? ממה אפשר להתפעל בבית יהודי? מצירים על הלוח "אהל יעקב" ומתחילים "להכניס" את תשובות התלמידים וכו' אפשרות נוספת היא להמחיש את הדימויים של בלעם באמצעות תמונות ("כרע שכב כארי", "הן עם כלביא יקום", "יזל מים מדליו") ולבקש מהתלמידים להסביר את השבח שביקש בלעם לומר באמצעות הדימוי. גם בדרך זו נימנע מלבאר את הברכות מילה אחר מילה אך נקרא אותן, נפענח חלק מהשבחים, ונדון במשפט או שניים נבחרים.</p>	<p>כג, כד "הן עם כלביא יקום" שבחם של ישראל המתגברים "לחטוף את המצוות", לקשר לפתיחת ספר שולחן ערוך: "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו".</p> <p>כז, ב "שכן לשבטיו" מעלת הצניעות במחנה ישראל</p> <p>כז, ו "כאהלים" ביאור מילה "כתרגומו" ("בוסמא" – בסמים, צמחים נותני ריח)</p>	<p>משלי בלעם: א. לימוד המסגרת הסיפורית – כשלונו של בלעם למלא את רצון בלק ולקלל את ישראל: בלק יוצא לקראת בלעם אל גבול ארצו; בלק לוקח את בלעם שלש פעמים אל שלש פסגות שונות להשקיף על מחנה ישראל; לבקשתו של בלעם, בלק בונה בכל פעם 7 מזבחות ומעלה קרבנות בכדי לרצות את הקב"ה ולאפשר את קללת בלעם, ואולם הקב"ה מסכל כוונה זו ושם בפי בלעם דברי ברכה ושבח עצומים על עם ישראל; בלק רואה שתכניתו נכשלת פעם אחר פעם והוא כועס על בלעם; שיא התסכול – לאחר הפעם השלישית: "לִקְבֵּי אִיבֵי קְרֹאתֶיךָ וְהִנֵּה בְרַכְתָּ בְּרַךְ זֶה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים וְעַתָּה בְּרַח-לֶךָ אֶל מְקוֹמְךָ.." (כד י-יא).</p> <p>הפסוקים מלמדים על אהבת ה' לעמו - שאיננו שומע גנותם ואינו מאפשר קללתם, אלא באהבתו אותם הופך את כוונת מבקשי רעתם ואת קללתם, לברכה.</p> <p>ב. לימוד ברכותיו של בלעם: שלש פעמים נושא בלעם את דבריו וכל פעם נפתח במילים: "וַיֵּשֶׂא מְשָלוֹ וַיֹּאמֶר" (כג ז, יח ; כד, ב) בדבריו שבחים רבים לעם ישראל: על ברכתו - "מִי מִנָּה עֲפָר יַעֲקֹב", "לֹא הִבִּיט אֵן בְּיַעֲקֹב", על כוחו - "וַיִּרֶם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ, וַתִּנְשֵׂא מַלְכְּתּוֹ" על שייכותו לה' – "ה" אֶל-לֵהוּי עָמוֹ וַתִּרְוַעַת מֶלֶךְ בּוֹ" ועל מעלתו הרוחנית: "כִּי לֹא נָחַשׁ בְּיַעֲקֹב", "מִה טָבוֹ אֶהְיֶיךָ יַעֲקֹב"; בדבריו של בלעם גם דימויים רבים המורים על ברכה ושבח: "הן עם כלביא יקום" "פְּאֵהֲלִים נָטַע ה' פְּאֲרָזִים עַל-מַיִם". המורה יבחר מבין הפסוקים באלו פסוקים</p>	<p>כג-כד</p>
--	--	---	---------------------

		<p>להתמקד מתוך הברכות. כַּד יד-כה: הנאום הרביעי: לפני לכתו נושא בלעם את "משלו" האחרון, מיוזמתו. נאום זה עוסק ב"אחרית הימים" ופסוקיו קשים מאד. על פי רש"י בדבריו האחרונים יעץ בלעם לבלק להכשיל את עם ישראל בחטא ("לָכֶה, אִיעָצְךָ" - השיא עצה זו להכשילם בזימה שהרי נאמר הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם" - רש"י)</p>	
<p>שכרו של פנחס: לבקש מהתלמידים לאתר את שתי ה"מתנות" שנתן הקב"ה לפנחס: "ברית שלום" ו"ברית כהנת עולם". לשיקול דעת המורה כיצד להסביר ברכות אלו, אשר נאמרו בהם פירושים רבים:</p> <p>"ברית שלום": טובה כללית שמחזיק לו הקב"ה (רש"י), אריכות ימים (ספורנו), הגנה ממשפחות זמרי וכזבי (אבן עזרא, חזקוני). אפשר לבאר בדרך נוספת על פי הנצי"ב, שהמעשה החריג של קנאה לשם שמים לא יפגע באופיו הנוח ורודף השלום של הכהן: "ברכו במידת השלום שלא יקפיד ולא ירגיז, ובשביל כי טבע המעשה שעשה פנחס להרוג נפש בידו היה נותן להשאיר בלב רגש עז גם אחר כך, אבל באשר היה לשם שמים, משום הכי באה הברכה שיהא תמיד בנחת ובמידת השלום" (נצי"ב, פירוש "העמק דבר")</p> <p>"ברית כהנת עולם": שזרעו יהיו כהנים גדולים (אבן עזרא), שיתמנה פנחס עצמו לפי שעד כה "לא ניתנה הכהונה אלא לאהרן ולבניו" (רש"י), שלא יכלה זרעו "לעולם" (רלב"ג)</p> <p>"פנחס בן אלעזר בן אהרן" אפשר לצייר תרשים משפחה של משפחת אהרן. פעמיים בפרשה מיוחס פנחס לאביו ולזקנו "פִּינְחָס בֶּן-אֶלְעָזָר בֶּן-אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן" (פס' ז, יא) וניתן ללמוד מכך על התייחסות וקשר לבית האב ולערכיו.</p> <p>קנאותו של פנחס 1. ילדים מכירים את המושג "קנאי" במשמעות מסוימת. כדי להבהיר את ההבדל בין "לקנא ב" לבין "לקנא ל" אפשר לבקש מהתלמידים להיזכר בדוגמאות קודמות מהתורה: "ויקנאו בו פלשתים" (בראשית 29, יד) או "ויקנאו בו אחיו" (בראשית 37, יא) ולהשוות לדברי משה ליהושע "המקנא אתה לי" (במדבר 32, כט).</p>	<p>יג "ברית כהנת עולם" שאלת רש"י על שכרו של פנחס, ותשובתו</p>	<p>א-טו: חטא פעור: בחנייתם בשטים הסמוכה לארץ מואב חטאו חלקים מהעם בחטא כפול וחמור של זנות ועבודה זרה. אנשים מבני ישראל נצמדו לבנות מואב, והן היטו אותם אחרי עבודה זרה – בעל פעור; משה דן את החוטאים למיתה, אך אחד מנשיאי העם ("איש" - לשון גדולה, ולהלן נקרא "נשיא בית אב לשמעוני") התריס במעשה החטא כנגד ה', כנגד משה, וכנגד "כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בָכִים פָּתַח אֶהָל מוֹעֵד".</p> <p>מעשה פנחס: פנחס, בנו של אלעזר ונכדו של אהרן, מקנא לכבוד ה' ומעניש לעיני כל את החוטאים המתריסים; בכך עצר פנחס את מגפה קשה, שבאה כעונש על חטא פעור ובה נהרגו 24 אלף איש.</p> <p>השכר: פנחס מקבל שכר על שקינא לכבוד ה' והציל את עם ישראל מכליה; שכרו הוא: "ברית שלום" ו"ברית כהנת עולם"; זיהוי המוכים כאנשים חשובים ובעלי מעמד – זמרי "נשיא בית אב" וכזבי שהיתה ביתו של צור, ראש שרי מדין ("להודיע שבחו של פינחס שאע"פ שזה היה נשיא לא מנע את עצמו מלקנא לחילול השם - רש"י)</p>	<p>חטא פעור ומעשה פנחס (1-2)</p> <p>כה</p>

		<p>טז-יח: הציווי "לצרור" את המדיינים על עצתם ומעשיהם בהחטאת ישראל בחטא פעור ובמעשי כזבי בת צור ("צרור" לנהוג בהם יחס כאל אויבים, כמו: "איש צר ואויב")</p>		<p>מההשוואה נבין את ההבדל "לקנא ב" הוא מרמור ותסכול בגלל יתרון שיש לאדם אחר, ואילו "לקנא ל" פירושו הגנה בלהט ובכל אמצעי על כבודו של אדם, או על קיומו של רעיון. 2. הקנאות היא ענין מורכב, ועל המורה לשקול אם ועד כמה יתפתח הדין בכיתה. פנחס קיבל שכר טוב על שהציל את עם ישראל, וגם מתתיהו החשמונאי העמיד את האומה כאשר קינא לכבוד ה' במודיעין, ואולם קנאות יכולה לזרוע מחלוקת, הרס וחורבן, וגדולה מעלת האהבה ורדיפת השלום, כפי שמופיע באינספור מקורות. יש לשמר את הדין במישור תיאורטי- ערכי, ורחוק מכל תרגום או השלכה למציאות מעשית.</p>
פרשת פנחס				
		<p>סיום פרק כה' מופיע בסיום פרשת בלק. מעשה פנחס ושכרו.</p>		
מפקד שנה 40 (2)	כו	<p>א-ה: הציווי על המפקד בשנה הארבעים: הנפקדים - קל- יצא צבא בְּיִשְׂרָאֵל, "הפוקדים - משה ואלעזר, המקום - בְּעֶרְבַת מוֹאָב על יַרְדֵּן יְרַחֵם". המפקד הוא חלק מההיערכות לקראת הכניסה לארץ ישראל, ולקראת חלוקתה לנחלות.</p> <p>ו-נא: תוצאות המפקד - "לְמִשְׁפְּחֹתָם" בכל שבט ושבט ("שחלקו הארץ למשפחותם וכל משפחה ומשפחה היה חלקם במקום אחד ולא תתערב במשפחה אחרת..". - רמב"ן), לקרוא את פסוק נא המסיים את המפקד: "אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאַלְף שֶׁבַע מֵאוֹת וְשְׁלֹשִׁים".</p> <p>נב-נו: "לֹאֵלֶּה תִּחְלַק הָאָרֶץ בְּנִחְלָה" - המפקד הוא הבסיס לירושת הארץ. על פי מספר הנמנים במפקד מבני עשרים שנה - נקבע גודל הנחלה של השבט: לָרֶב - תִּרְבֶּה נַחְלָתוֹ, וְלַמְעַט - תִּמְעִיט נַחְלָתוֹ"; חלוקת</p>	<p>א "וְהָיָה אַחֲרֵי הַמִּגְפָּה" תוכן - הדאגה לעם ישראל (ע"י הקב"ה וע"י משה); מבנה - שתי תשובות לשאלה אחת (השאלה, מדוע נמנו ישראל כעת, סמויה); סגנון - התשובה הראשונה באמצעות משל ונמשל.</p> <p>טו "ובאלה לא היה איש" הנשים מחבוות ארץ ישראל ; סמיכות פרשיות</p>	<p>המפקד - כללי: לערוך השוואה בין פס' א-ד בפרקנו לבין פס' א-ה בפרק א. ההשוואה תעלה כי המטרה זהה ("כל יצא צבא") אך המקום, הזמן, והפוקדים - שונים. התלמידים ישיבו לשאלה מדוע יש צורך במפקד שני לאותה המטרה ובאמצעות כך נחזור על המהלך הכללי של הספר - דור חדש <u>חוזר</u> לנקודת זמן של היערכות לקראת כיבוש הארץ וחלוקתה לשבטים.</p> <p>המפקד - מספרים: קריאה רצופה בפרק יכולה להלאות רבים מהתלמידים. מומלץ להצביע על שמות השבטים ולבקש מהתלמידים למלא את מספרי הנפקדים בכל שבט בטבלת אקסל. לחילופין יכול המורה להכין תרשים אשר יבליט גרפית את המספרים - מי הוא השבט הגדול, הקטן וכדו'. המעניין ביותר יהיה להעמיד בשני טורים את המפקד הראשון מול המפקד השני (הכנה של המורה, או פעולה פשוטה של התלמידים באקסל) השוואה זו תעורר אצל התלמידים שאלות הנוגעות בעיקר להבדלים בולטים, כגון:</p> <p>שבט שמעון שפחת בצורה ניכרת (התלמידים יכולים לשער מדוע ולקשור זאת למגפה המתוארת בסוף פרשת בלק) ; שבט מנשה - גדל בצורה ניכרת וכדו'.</p> <p>הגורל אפשר לתאר על פי רש"י לפסוק נד מביא את דברי חז"ל: "..והגורל היה ע"פ רוח הקודש כמו שמפורש במסכת בבא בתרא (ק"ח). אלעזר הכהן היה מלובש באורים</p>

<p>ותומים ואומר ברוה"ק אם שבת פלוני עולה תחום פלוני עולה עמו והשבטים היו כתובים בי"ב פתקין וי"ב גבולים בי"ב פתקין ובללום בקלפי והנשיא מכניס ידו בתוכו ונוטל שני פתקין עולה בידו פתק של שם שבטו ופתק של גבול המפורש לו.."</p> <p>ולמה בגורל? לפי דברי חז"ל במדרש החלוקה בגורל ועל פי רוח הקודש מונעת מריבות וסכסוכים על הנחלה או ערעור על החלוקה (כמות, מיקום גיאוגרפי, טיב הקרקע): "מדינים ישבית הגורל" (משלי יח) " ..אין לך רשות לחלק אלא על פי הגורל, ומעשה נסים היה...אלעזר אומר ברוח הקדש גורל שבת פלוני עולה שיטול במקום פלוני, ויהושע פושט ידו ועולה.." (מדרש תנחומא פנחס סימן ו).</p> <p>ורמז לדבר ע"פ הפסוק בתהלים (פרק טז) "תְּבָלִים נָפְלוּ לִי בְנַעֲמִים אֲף נָחַלַת שְׁפָרָה עָלַי".</p> <p>"לרב תרבה" אפשר לבקש מהתלמידים לשער על פי המפקד לאיזה שבא תינתן הנחלה הגדולה ביותר ולהראת במפה את נחלת יהודה כדוגמה לפסוק.</p>		<p>הנחלות לכל שבת ושבת היתה "בְּגוֹרָל", שנעשה על פי רוח הקודש ובשאלה באורים ותומים (רש"י).</p> <p>נז-סב: פקודי הלויים מבן חודש: איתור שלש משפחות הלויים; איתור מספר בני השבט – "שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֱלֹף"; איתור סיבת מנינם בנפרד – "כִּי לֹא נָתַן לָהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".</p> <p>סג-סה: פסוקי סיום המפקד בערבות מואב, שנעשה לדור החדש – דור הנכנסים לארץ .</p>	
<p>חטאו של צלפחד הכתוב סתם ולא פירש - "הוא בחטאו מת". רש"י מביא את שתי דעות רבותינו ז"ל: רבי עקיבא אומר: מקושש עצים היה ורבי שמעון אומר: מן המעפילים היה". אפשר לבקש מן התלמידים לאתר את שני האירועים, שהיו בשנה השניה.</p> <p>בנות צלפחד נבקש לאתר בני מי נשאו את דבריהן: "וּתְעַמְדְנָה לְפָנַי מִשָּׁה וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂאִים וְכָל הָעֵדָה". מה דרוש על מנת להציג את טענתן בפני כל גדולי הדור ובפני הקהל? (תושיה, חכמה, אמונה בצדקת דבריהן, אהבה לארץ ורצון לרשת אותה, דאגה לכבוד האב המת, אמון בגדולי הדור), אפשר לחשוב עם התלמידות "מה היה קורה אילו", אילו נמנעו בנות צלפחד מלהציג את דבריהן, וללמוד מהן כי יש מצבים שצריך לומר דברים גם בפני גדולים, מתוך כבוד ואמון; מנגד נדגיש את מעלת משה שהקריב את משפטן וכך נתבררה צדקת דבריהן.</p> <p>מפת ארץ ישראל לתת לתלמידים לזהות בנחלת מנשה במפה בת ימינו שמות מתוך בפסוקי היחידה. התלמידים יאתרו את "עמק חפר", ואת היישוב חגלה המצוי בו. לכיוון מזרח בהרי השומרון נמצא נחל תרצה ועמק תרצה (ובעבר העיר תרצה). כך נתקיימה רצון בנות צלפחד להעמיד שם לאביהן.</p>	<p>ה "ויקרב משה את משפטן" הצורך בשאלה בה' - נתעלמה הלכה ממה, זכותן של בנות צלפחד</p>	<p>א-ז: בנות צלפחד: תביעתן של בנות צלפחד לנחלה עבור אביהן שמת ללא בנים - לְמָה יִגְרַע שֵׁם אֲבִינוּ: מִתּוֹךְ מְשֻׁפְּחָתָנוּ? ; משה מביא את שאלתן לפני ה' ("נתעלמה הלכה ממנו" - רש"י); הקב"ה מצדיק את תביעתן: "כֵּן בְּנֹת צֶלְפַּחַד דִּבְרַתְּ! "נָתַן תִּתֵּן לָהֶם אַחֲזַת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֶחָי אֲבִיהֶם!"</p> <p>ח-יא: דיני הנחלות - סדר הקרובים היורשים את נחלת המת, מי קודם למי. ("ראויה היתה פרשה זו להכתב על ידי משה אלא שזכו בנות צלפחד ונכתבה על ידן" - רש"י)</p>	<p>בנות צלפחד</p> <p>כז</p>

<p style="text-align: center;">מינוי יהושע</p>	<p>יב-כב: הקב"ה מצווה את משה להתכונן באופן מעשי לקראת מותו: "עֲלֵה אֶל-הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה.. (בפרשת האזינו שמו הנוסף של ההר – הר נבו) וְרָאָה אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל.. וְנֹאסַפְתָּ אֶל-עַמִּיךָ".</p> <p>בתגובה, משה מניח צרכי עצמו, ודואג לצאן מרעיתו בבקשתו מהקב"ה למנות להם מנהיג (שבחן של צדיקים שכשנפטרו מן העולם המניחין צרכן ועוסקין בצרכי צבור – רש"י).</p> <p>הקב"ה נענה לבקשתו ומצווה את משה לסמוך את יהושע בן נון "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ"; משה סומך את ידיו על יהושע וממנה אותו "לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָל-הָעֵדָה".</p>	<p>יב "עלה אל הר העברים" – סמיכות פרשיות; מבנה – שאלה ושתי תשובות, התשובה השניה מבוארת באמצעות משל ונמשל.</p> <p>טו "וידבר משה" שבחן של צדיקים</p> <p>יז "אשר יצא לפנים" דרכו הראויה של מנהיג ישראל</p> <p>כג "ויסמך את ידיו" דיוק במילות התורה; מעלתו של משה; נתינה בעין יפה</p>	<p>מעלתו של משה כדוגמה ומופת למנהיגי ישראל. התלמידים יצינו ממה ניתן ללמוד – משה מקבל את גזרת ה'; גם לקראת מותו כל מעייניו נתונים לעמו; משה מדבר על העם במושגים של רועה החומל על צאנו; משה מסייע ליהושע וסומך אותו "בעין יפה" (רש"י) ללא שמץ קנאה על העברת ההנהגה.</p> <p>מעלתו של יהושע הקב"ה מכנה את יהושע "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" ופירושים שונים נאמרו בהסבר מעלה זו. רש"י ביאר: "שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד". ניתן לחזור למקומו שבהם פגשנו את דמותו של יהושע (מלחמת עמלק, חטא העגל, מרגלים וכו') ולעמוד על תכונותיו, על מעלתו ועל קרבתו למשה.</p> <p>"דרוש מנהיג" ניתן לבקש מן התלמידים לקראת לימוד הפרשה לנסח מודעת "דרושים" למנהיג ישראל, ולקשר את הדיון בפסוקים (וכן במקורות הנוספים על יהושע) לתכונות הנדרשות למנהיג בכלל, אלו הנלמדות ממשה, ואלו הנלמדות מיהושע.</p> <p>מיומנות ניתן לבקש מן התלמידים לחלק את פס' טו-כג לשלשה חלקים: בקשתו של משה, תשובת ה', והביצוע. ההשוואה תדגיש פרטים, כגון: משה ביקש אדם אחד, וגם קיבל, אולם יש מחויבות למנהיג לעמוד לפני הכהן הגדול, השוני שבין "ידו" ל"ידיו" שהוא הבסיס לפירוש רש"י.</p> <p>הסמיכה אפשר להמחזיז פעולה זו. סמיכת ידיו של משה על יהושע היא חוליה ראשונה בשרשרת הסמיכה היהודית לדורותיה, הנותנת לסמוכים <u>סמכות</u> לשפוט על פי דין תורה. כל אחד מזקני בית הדין היה צריך להיות "סמוך מפי סמוך.. ומשה רבנו סמוך יהושע ביד שנאמר "ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו...נמצאו הסמוכין איש מפי איש עד בית דינו של יהושע עד בית דינו של משה רבנו" (רמב"ם הלכות סנהדרין פרק י א-ג)</p>
<p style="text-align: center;">המוספים (2)</p> <p style="text-align: center;">כח-</p>	<p>במשכן ובמקדש היו שני סוגים של קרבן. הראשון – "התמיד" קרבן הבא בכל יום בבקר ובין הערביים (פס' ג-ד), והשני – קרבן "מוסף" הבא בשבתות ובמועדים, על כן נאמר בכל פעם בקרבן מוסף "על עלת התמיד"/"מלבד עלת התמיד" (פס' ט, טו, כד, לא וכו'). לדברי רמב"ן (פס' ב) נכתבה פרשת המוספים כאן כחלק</p>		<p>דפדוף והתמצאות כהקדמה, אפשר לנצל את ההזדמנות ולבקש מהתלמידים לדפדף למקור בחומש שמות בו נזכר קרבן התמיד (שמות כט לח-מב).</p> <p>השוואת ה"תמיד" וה"מוסף" למילה "תמיד" במעשה המשכן יש שני מובנים: 1. ללא הפסק כגון בלחם הפנים – "לפני תמיד" 2. בקביעות, כגון – קרבן התמיד הבא יום-יום.</p> <p>התורה מדגישה <u>בכל אחת מהפעמים</u> כי קרבן מוסף איננו בא "על חשבון" עלת התמיד</p>

<p>אלא נעשה בנוסף אליו: "על עלת התמיד"/"מלבד עלת התמיד" (פס' ט, טו, כד, לא וכו'). אפשר לבקש מן התלמידים להגדיר את המעלה המיוחדת של כל אחד מסוגי הקרבן, התמיד והמוסף: הקבוע מול המיוחד, הבסיס מול התוספת.</p> <p>מעגל השנה בפרקנו מוזכרים כל מועדי השנה (רק בפרשת אמור ובפרשתנו הדבר כן). זו הזדמנות לאתר את התאריכים ולחזור על מועדי השנה.</p> <p>כמו כן צריך לציין כי בקריאת התורה בבית הכנסת בראשי חודשים ובחגים, קוראים מתוך פרשת פנחס, ואם חל בשבת מוציאים ספר שני וקוראים בו את קרבנות היום מתוך הפרקים שלנו.</p> <p>תפילת מוסף בכל יום שבו היו מקריבים קרבנות נוספים בבית המקדש ישנה תפילה מיוחדת – תפילת מוסף, בו מתפללים לה' שיבנה המקדש ושם נעשה את ה"מוסף" הנזכר בפרשתנו באותו היום.</p> <p>סוכות – מרובה בקרבנות אין צורך לקרוא את כל הקרבנות בכל המועדים, אך ניתן להראות כי חג הסוכות "מרובה בקרבנות" ואף לעשות את חשבון" 70 פרי החג".</p>		<p>מההכנות הרוחניות לכניסה לארץ - "להשלים תורת הקרבנות שיעשו כן בארץ. כי במדבר לא הקריבו המוספים.. וכן לא נתחייבו בנסכים".</p> <p>א-י: קרבן התמיד: מצוות קרבן התמיד, קרבן קבוע שהיה נעשה בכל יום במקדש והוא פותח וחותם את העבודות בו: "אֶת הַקֶּבֶשׁ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֶת הַקֶּבֶשׁ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים"</p> <p>ט-י: מוסף שבת: ה"מוסף" הוא קרבן שבא "על עלת התמיד" בכל מועד מיוחד – שבת, ראש חודש או חג. בשבת הקריבו מלבד עלת התמיד עוד "שְׁנֵי כֶבֶשִׁים בְּנֵי-שָׁנָה תְּמִימִם". עבודת ה' במקדש מבטאת קרבה לה', ומעלת היום וחשיבותו באה לידי ביטוי בתוספת קרבנות.</p> <p>כח יא- כט לח: התורה מפרטת את המוספים הנעשים במועדים המיוחדים – בראשי חודשים, ובמועדי השנה על פי לוח השנה מפסח ועד סוכות.</p>	<p>כט</p>
---	--	---	------------------